

Teisipäev, 11. detsember 2018

I

(Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2018)0485

Haridus digiajastul ning ELi poliitikakujundamisega seotud probleemid, võimalused ja õppetunnid

Euroopa Parlamendi 11. detsembri 2018. aasta resolutsioon hariduse kohta digiajastul ning ELi poliitikakujundamisega seotud probleemide, võimaluste ja õppetundide kohta (2018/2090(INI))

(2020/C 388/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 165 ja 166,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artiklit 14,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni protokolli artiklit 2, milles käsitletakse õigust haridusele,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. aprilli 2018. aasta otsust (EL) 2018/646, milles käsitletakse oskuste ja kvalifikatsioonidega seotud paremate teenuste pakkumise ühist raamistikku (Europass) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 2241/2004/EÜ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2018. aasta resolutsiooni hariduse ajakohastamise kohta ELis⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2017. aasta resolutsiooni Euroopa uue oskuste tegevuskava kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni oskuste arendamise poliitika kohta noorte töötuse vastu võitlemiseks⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 9. septembri 2015. aasta resolutsiooni hariduse abil tütarlaste mõjuvõimu suurendamise kohta ELis⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 8. septembri 2015. aasta resolutsiooni noorte ettevõtluse edendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 15. aprilli 2014. aasta resolutsiooni uute tehnoloogiate ja avatud õppematerjalide kohta⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ ELT L 112, 2.5.2018, lk 42.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0247.

⁽³⁾ ELT C 337, 20.9.2018, lk 135.

⁽⁴⁾ ELT C 11, 12.1.2018, lk 44.

⁽⁵⁾ ELT C 316, 22.9.2017, lk 182.

⁽⁶⁾ ELT C 316, 22.9.2017, lk 76.

⁽⁷⁾ ELT C 443, 22.12.2017, lk 31.

Teisipäev, 11. detsember 2018

- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2018. aasta järeldusi Euroopa haridusruumi visiooni suunas liikumise kohta,
- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2017. aasta soovitus, milles käsitletakse elukestva õppe Euroopa kvalifikatsiooni- raamistikku ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku loomise kohta elukestva õppe valdkonnas ⁽²⁾,
- võttes arvesse nõukogu 30. mai 2016. aasta järeldusi meediapädevuse ja kriitilise mõtlemise arendamise kohta hariduse ja koolituse kaudu,
- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. mai 2015. aasta järeldusi alushariduse ja põhihariduse rolli kohta loovuse, innovatsiooni ja digipädevuse edendamisel,
- võttes arvesse nõukogu 20. mai 2014. aasta järeldusi tõhusa õpetajahariduse kohta,
- võttes arvesse nõukogu 20. detsembri 2012. aasta soovitus mitteformaalse ja informaalse õppe valideerimise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2011. aasta resolutsiooni täiskasvanuhariduse uuendatud Euroopa tegevuskava kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 17. jaanuari 2018. aasta teatist digiõppe tegevuskava kohta (COM(2018)0022),
- võttes arvesse komisjoni 30. mai 2017. aasta teatist „Koolide arendamine ja õpetamise täiustamine, et anda noortele edasiseks eluks hea stardipositsioon“ (COM(2017)0248),
- võttes arvesse komisjoni 2. mai 2012. aasta teatist „Lastele parema interneti loomise Euroopa strateegia“ (COM(2012)0196),
- võttes arvesse komisjoni 10. juuni 2016. aasta teatist „Euroopa uus oskuste tegevuskava“ (COM(2016)0381),
- võttes arvesse komisjoni 7. detsembri 2016. aasta teatist „Hariduse täiustamine ja moderniseerimine“ (COM(2016)0941),
- võttes arvesse Regioonide Komitee 30. novembri 2017. aasta arvamust „Kooli- ja kõrghariduse ajakohastamine“ ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kutseõppe Arenduskeskuse 9. märtsi 2018. aasta aruannet „Skill needs anticipation: systems and approaches. Analysis of stakeholder survey on skill needs assessment and anticipation“ (Oskusi on vaja prognoosida: süsteemid ja lähenemisviisid. Oskustealaste vajaduste hindamist ja prognoosimist käsitleva sidusrühmade uuringu analüüs),
- võttes arvesse komisjoni 2017. aasta poliitikaaruannet „DigComp 2.1: The digital competence framework for citizens: With eight proficiency levels and examples of use“ (DigComp 2.1: digipädevuse raamistik kodanikele: kaheksa oskustaset ja näited kasutuse kohta),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit ning tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamust (A8-0400/2018),

⁽¹⁾ ELT C 189, 4.6.2018, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 189, 15.6.2017, lk 15.

⁽³⁾ ELT C 484, 24.12.2016, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 398, 22.12.2012, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT C 372, 20.12.2011, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 164, 8.5.2018, lk 24.

Teisipäev, 11. detsember 2018

- A. arvestades, et tehnoloogia areneb üha kiiremas tempos ning digitaalne ühiskond ja majandus on nüüd igapäevane reaalsus, mis tähendab, et digioskused on kõigi kodanike edukaks kutsealaseks ja isiklikuks arenguks hädavajalikud;
- B. arvestades, et digipädevus on elukestva õppe põhipädevus, nagu on sätestatud nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusel lisatud võrdlusraamistikus;
- C. arvestades, et tehnoloogia uuendusvõime sõltub muu hulgas kriitilisest mõtlemisest, inimeste digi- ja loomeoskuste tasemest ning internetiühenduse kvaliteedist ja ulatusest;
- D. arvestades, et põhiteadmised digitehnoloogiast on peamiste haldus- ja igapäevaste toimingute tegemiseks eluliselt vajalikud;
- E. arvestades, et hinnanguliselt kaob järgmise 25 aasta jooksul ligi pool kogu maailma praegustest töökohtadest (ja 30 % Euroopa Liidu töökohtadest)⁽¹⁾ ning tekivad uued töökohad, milleks on vaja kõrgtasemel digioskusi;
- F. arvestades, et digioskused, mis ületavad kaugelt tööturu vajadusi, parandavad praeguseid ja tulevasi osalemisvõimalusi, hõlbustavad teabe ja kultuuri vahetust ning annavad inimestele suurema võimaluse osaleda poliitiliste otsuste tegemises;
- G. arvestades, et on oluline pidada internetti taas ühiseks hüveks ja edendada aktiivset e-kodakondsust;
- H. arvestades, et kõigis tööstusharudes toimivate tehnoloogiliste ümberkorralduste tõttu kasutatakse isegi traditsiooniliselt mittetehnilisi oskusi nõudvate elukutsete puhul digitaalseid vahendeid ning hinnanguliselt nõuab lähiajal või vahetus tulevikus üheksa töökohta kümnest digioskusi;
- I. arvestades, et praegu puuduvad põhilised digioskused 44 %-l ELi elanikest vanuses 16–74, 19 %-l elanikest ei ole üldse digioskusi ning liikmesriikide lõikes on oskuste tase väga ebahühtlane, mis võib tekitada uue sotsiaalse lõhe;
- J. arvestades, et digioskuste tähtsuse, oskuste lõhe (mis on eriti suur meeste ja naiste vahel, eri põlvkondade ja erinevate sotsiaalsete rühmade vahel) ning digioskuste suurte erinevuste tõttu liikmesriikides on vaja võtta ühiseid poliitikameetmeid;
- K. arvestades, et on hädavajalik, et haridusasutused valmistaksid õpilasi ja üliõpilasi ette astuma vastu ühiskondlikele ja majanduslikele probleemidele, mille on kutsunud esile tehnoloogia kiire areng ja kiired sotsiaalsed muutused, varustades nad digimaailmaga kohanemiseks sobivate oskustega;
- L. arvestades, et juurdepääs internetile ja tehnoloogilistele ja digitaalseadmetele ning nende kasutamine on muutnud sotsiaalset käitumist ja sotsiaalseid sidemeid, eelkõige ühiskonna nooremates kihtides;
- M. arvestades, et veel on saavutamata eesmärk tagada, et kõigil ELi koolidel oleks 2025. aastaks juurdepääs internetiühendusele alla- ja üleslaadimise kiirusega 1 GB sekundis;
- N. arvestades, et tehnoloogiliste ja digitaalsete seadmete (nt arvutid ja tahvelarvutid) ülemäärane kasutamine võib tuua kaasa tervise- ja heaoluprobleeme, kaasa arvatud unevaeguse, istuva eluviisi ja sõltuvuse;
- O. arvestades, et digiõppe strateegiates tuleb arvesse võtta ka uuringuid digitehnoloogia varajase kasutamise kahjuliku mõju kohta väikelaste aju arengule;
- P. arvestades, et digitehnoloogia peaks olema hariduse õppijakeskse, vanusest lähtuva lähenemisviisi lahutamatu osa ja see võib pakkuda uusi ja uuenduslikke õpetamis- ja õppimisviise; arvestades, et ülimalt oluline on säilitada õpilaste ja õpetajate vaheline kontakt ning seada esikohale laste ja täiskasvanud õppijate heaolu ja tervislik areng;

⁽¹⁾ http://eskills-scale.eu/fileadmin/eskills_scale/all_final_deliverables/scale_digitalisation_report.pdf.

Teisipäev, 11. detsember 2018

- Q. arvestades, et tehnoloogialahendusi tuleks paremini kasutada uute pedagoogiliste meetodite toetamiseks, mis keskenduvad õppijatele kui aktiivsetele osalejatele ning mis hõlmavad uurimusliku õppe vahendeid ja koostöökeskkondi;
- R. arvestades, et küberhügieeni-, küberturvalisuse-, andmekaitse- ja meediapädevusealane põhiharidus peab olema vanuse- ja arengukeskne, et aidata lastel saada kriitiliselt mõtlevateks õppijateks, aktiivseteks kodanikeks, internetikasutajateks ja demokraatliku digiühiskonna kujundajateks, teha teavitatud otsuseid ning olla teadlik internetiga kaasnevatest riskidest, nagu veebis leviv väärinfo, ahistamine ja isikuandmetega seotud rikkumised, ja osata nendega toime tulla; arvestades, et küberturvalisuse õppeprogrammid tuleks lisada akadeemilistesse ja kutseõppe õppekavadesse;
- S. arvestades, et kvaliteetne ja uuenduslik digiõpe võib olla põnev ja interaktiivne, täiendades seega loengute vormis õpet ning pakkudes võimalusi koostööks ja teadmiste loomiseks;
- T. arvestades, et oleme tunnistajaks hariduse kasvavale kommertskasutusele suurte digiettevõtete poolt, kes püüavad mõjutada õpetamistavasid seadmete, tarkvara ja hariduslike vahendite kasutuselevõtu või õpetajate koolitamiseks;
- U. arvestades, et tehnoloogia potentsiaali tõhusamaks kasutamiseks peavad liikmesriigid koostama tõhusad strateegiad õpetajate võimete suurendamiseks ning poliitikakujundajad peavad sellele kavale toetuse kindlustamiseks rohkem tegema;
- V. arvestades, et avalikud raamatukogud osalevad kodanikele digitaalsete oskuste tutvustamisel, pakkudes avatud teenuseid digitaalseks toeks sotsiaalses ja abistavas keskkonnas;
- W. arvestades, et täiskasvanud, kellel ei ole tööd või kelle töö ei nõua digioskusi, jäävad sageli kiiresti maha paremate digioskustega eakaaslastest, mis kahjustab nende tööalaseid väljavaateid ning suurendab sotsiaalseid ja majanduslikke erinevusi;
- X. arvestades, et töö järkjärguline digiteerimine toob kaasa paljude kutsealade kadumise ja tööpuuduse suurenemise; arvestades, et digiteerimise tõttu tekkivad uued töökohad võivad mõningaid kaduvaid töökohti kompenseerida;
- Y. arvestades, et digitehnoloogia võib hõlbustada juurdepääsu teadmistele ja õppimisele ning selle kasutamine muudab eri tasandite koolitusvõimalused kergesti ligipääsetavaks ja kaasavaks;
- Z. arvestades, et asjakohase ja sihipärase poliitika puudumisel saavad digiülemineku tõttu tõenäoliselt kõige rohkem kannatada eakad ja puuetega inimesed;
- AA. arvestades, et naised on teadusvaldkonna spetsialistide seas vaid kuni 20 %, inseneriteaduste eriala lõpetanutest ainult 27 % ⁽¹⁾ ja informaatika eriala lõpetanutest kõigest 20 % ⁽²⁾; arvestades, et digitaalsektoris töötavate meeste osakaal on 3,1 korda suurem kui naiste osakaal; arvestades, et vaid 19 %-l IKT valdkonna töötajatel on naisülemus, võrreldes 45 % töötajatega muudes sektorites;
- AB. arvestades, et elukestvõle õppele on tavaliselt palju parem juurdepääs töötajatel, kelle oskuste tase on juba kõrge ⁽³⁾;
- AC. arvestades, et poliitikaeesmärkide tõhusa täitmise eeltingimus on organisatsioonide ja üksikisikute digioskuste taseme pidev jälgimine ja hindamine;
- AD. arvestades, et digioskuste ja digipädevuse omandamise üks peamine eeltingimus on valdkonnaülestes põhioskuste omandamine, nagu arvutusoskus, kriitiline mõtlemine ja sotsiaalse suhtlemise oskused;

⁽¹⁾ Euroopa Komisjoni hariduse ja koolituse valdkonna 2017. aasta ülevaade.

⁽²⁾ Euroopa Komisjoni uuring „Women in the Digital Age“ (Naised digiajastul), Luxembourg 2018.

⁽³⁾ Euroopa Komisjon, ühine tööhõivearuanne 2018.

Teisipäev, 11. detsember 2018

1. rõhutab, et digioskuste omandamiseks on vaja järjepidevat elukestva õppe lähenemisviisi, mis põhineb formaalsel, mitteformaalsel ja informaalsetel haridusel ning poliitilistel meetmetel ja sihipärasel sekkumisel vastavalt eri vanuserühmade ja õppijate vajadustele;
2. rõhutab digitehnoloogia potentsiaali, et toetada üleminekut õppijakesksematele pedagoogilistele meetoditele, kui see on kavandatult ja eesmärgipäraselt kaasatud õppeprotsessi; usub, et tõeliste haridusalaste muutuste esilekutsumiseks tuleb õppijaid suunata teadmiste omandamise uuenduslike, alt-üles suunatud viiside poole;
3. rõhutab, et kõigi tasandite haridus- ja koolitussüsteemide ümberkujundamiseks on vaja täielikult ära kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja meedia pakutavaid võimalusi ning arendada tulevase ühiskonna ja tööturu nõudmistele täitmiseks vajalikke oskusi ja pädevusi; kordab, et sellisel ümberkujundamisel tuleb jätkuvalt tagada õigus eneseteostusele, luua õige tasakaal asjaomaste digioskuste ja eluks vajalike oskuste vahel ning toetada isiklikku toimetulekuvõimet, kriitilist mõtlemist ja innovatsioonipotentsiaali;
4. on veendunud, et haridusasutused ei tohiks tähelepanuta jätta oma õpilaste terviklikku haridust, mis hõlmab kriitilise ja tervikliku mõtlemise arendamist, mis võimaldab neil saada aktiivseteks kodanikeks; mõistab, et kriitilist mõtlemist ei saa tugevdada vaid digioskuste õpetamise abil, vaid on vaja ka terviklikku haridust;
5. rõhutab, et kuigi on oluline suurendada õppijate põhilisi ja kõrgetasemelisi digioskusi, tuleks traditsioonilisi ja humanistlikke oskusi siiski jätkuvalt edasi arendada;
6. tuletab meelde, et nagu komisjon oma 2018. aasta jaanuari digiõppe tegevuskavas tunnistas, ei tohiks haridusasutuste vajalikkude kohandamist uute tehnoloogiate ja uuenduslike pedagoogiliste meetoditega kunagi näha omaette eesmärgina, vaid pigem hariduse kvaliteedi ja kaasavuse parandamise vahendina;
7. rõhutab, tunnistades küll vajadust enamate digioskuste järele, et digitehnoloogia mõju haridusele ei ole praegu lihtne hinnata, mis tähendab, et ülimalt oluline on arvesse võtta neuroloogilisi uuringuid, mis käsitlevad digitehnoloogia mõju arenevale ajule; nõuab seepärast investeeringuid erapooletutesse ja valdkonnaülestesse teadusuuringutesse, mis käsitlevad digitehnoloogia erinevaid mõjusid haridusele, ühendades haridusteaduse, pedagoogika, psühholoogia, sotsioloogia, neuroteaduse ja informaatika, et võimaldada võimalikult põhjalikult mõista, kuidas laste ja täiskasvanute psüühika digitaalkeskkonnale reageerib, eesmärgiga maksimeerida digitehnoloogia kasutamisest saadavat kasu hariduses ja viia miinimumini selle riskid; rõhutab vajadust edendada digitaalsete vahendite vastutustundlikku kasutamist, millega kaitstakse õppijate füsioloogilist, neurosensorset ja käitumuslikku arengut, eriti lapsepõlves, ning luuakse õige tasakaal tehnoloogiliste ja digitaalsete vahendite igapäevases kasutamises nii haridusasutustes kui ka eraelus;
8. peab kahetsusväärseks, et kuigi interneti- ja mobiilirakenduste ning uute tehnoloogiate, nagu asjade internet, kasutamine on muutunud ulatuslikumaks kui kunagi varem, ei ole kodanikud, eelkõige alaealised, sageli teadlikud interneti ja IKT-vahendite kasutamisega seotud riskidest, nagu isikuandmetega seotud rikkumised, lõppkasutajate laialt levinud jälgimine ja küberkuritegevus; palub seetõttu liikmesriikidel näha koolide õppekavades ette asjakohane roll andmekaitsele ja elementaarsele küberhügieenile;
9. kutsub liikmesriike, komisjoni ja haridusasutusi üles parandama laste ohutust internetis ja tegelema küberkriiside, kahjuliku ja häiriva sisu ning muude küberohtudega, arendades ja rakendades ennetusprogramme ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid; innustab liikmesriike kampaaniat „#SafeInternet4EU“ veelgi rohkem propageerima;
10. rõhutab, et paremate õpikogemuste ja tulemuste saavutamiseks tuleb digitaalvahendeid kohandada õpilaste vajadustele, et nendest saaksid aktiivsed kodanikud ja mitte üksnes passiivsed tehnoloogia tarbijad;
11. peab kahetsusväärseks, et kuigi digiüleminek võib erinevaid ja individuaalseid õppemeetodeid edendada ja soodustada, on digitehnoloogia mõju haridusele olnud piiratud; väljendab muret eelkõige selle pärast, et investeeringud info- ja kommunikatsioonitehnoloogiasse koolides ja koolituskeskustes ei ole veel kutsunud esile loodetud murrangut haridustavades; tuletab meelde, et koolid ja muud õppekeskkonnad peavad toetama kõiki õpilasi ja õppijaid ning vastama nende konkreetsetele vajadustele, töötades välja sobivad ja tõhusad meetmed digioskuste edendamiseks, eelkõige puuetega õpilaste, vähemusrühmade, rändajate kogukondade, madala haridustasemega noorte, pikaajaliste töötute ja eakate hulgas; usub, et sellist toetust on võimalik hõlbustada uute tehnoloogiate kasutamise kaudu;

Teisipäev, 11. detsember 2018

12. märgib ära kasvava lõhe meeste ja naiste osalemise vahel digitaalsektoris hariduse, karjäärivõimaluste ja ettevõtluse valdkonnas; rõhutab, et IKT- ja digitaalvaldkonna karjäärivõimaluste edendamisel sooliselt tasakaalustatud lähenemisviisi tagamine on esmatähtis ning toetada tuleks seda, et rohkem naissoost üliõpilasi ja naisi teeks karjääri digitaalvaldkonnas; rõhutab, et oluline on tagada digikirjaoskus ning naiste ja tüdrukute osalemine IKT-alases hariduses ja koolituses; ergutab liikmesriike võtma kooli esimestes klassides kasutusele eakohase IKT-hariduse, pöörates erilist tähelepanu digitaalsest soolisest lõhest ülesamise meetmetele, ja pakkuma tüdrukutele alternatiivseid võimalusi juurdepääsuks loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste, kunsti ja matemaatika (STEAM) õppeainetele, sest neid aineid ümbritsevad soolised stereotüübid ja naiste eeskuju vähesus kipub tüdrukute juurdepääsu takistama; on seisukohal, et täpsustatud strateegia „Women in Digital“ (Naised digitaalvaldkonnas), millele lisandub komisjoni tulevane tegevuskava soolise lõhe vähendamiseks tehnoloogia valdkonnas, võib selles valdkonnas tehtavaid jõupingutusi tõhustada;

13. rõhutab, et digitaalseadmete ja ühenduvuse puudumine liikmesriikide koolides mõjub halvasti õpilaste digioskuste arendamisele ning digitaalsete õpetamisvahendite kättesaadavusele; kutsub liikmesriike üles tegema suuri riiklikke investeeringuid, et tagada kõigile koolidele väga suure läbilaskevõimega lairibavõrk, ja kasutama selleks olemasolevaid ELi programme, eelkõige Euroopa ühendamise rahastut, millest võib toetada väga suure läbilaskevõimega lairibavõrkude füüsilist taristut, ning WiFi4EU vautšerite süsteemi; rõhutab, et ühenduvuse valdkonnas tehtavad jõupingutused ja rahastamine tuleks keskendada eelkõige maa- ja ebasoodsatele piirkondadele ning äärepoolseimatele ja mägipiirkondadele;

14. juhib tähelepanu asjaolule, et keerukal üleminekul digitaalsemale õpikeskkonnale vajavad haridus- ja koolitusasutused liidu ja liikmesriikide abi, aga ka kõigi sidusrühmade, tööstuse, kohalike ja piirkondlike omavalitsuste, kogukondade ja kodanikuühiskonna tihedat koostööd, et arendada nende konkreetse pedagoogilise meetodi kohaselt välja nende IKT- ja meediaharidus; rõhutab sellega seoses, et digitaalsete muutuste kohta hariduses on vaja terviklikku ja valdkondadevahelist koolikäsituslust;

15. rõhutab, et õpetajad ja koolitajad peaksid olema digiülemineku keskmes ja seega vajavad nad ise asjakohast esialgset ettevalmistust ja pidevat koolitust, mis peab hõlmama vanuse- ja arengupõhiste õpetamismeetoditega seotud mooduleid; rõhutab, et nimetatud koolitus võtab aega ning see ei tohiks kujutada endast lisakoormust õpetajate igapäevaste tööülesannete kõrval; rõhutab, et võrreldes selliste põhioskustega nagu arvutus- ja kirjaoskus on digioskuste õpetamise puhul veelgi vajalikum, et õpetajad ajakohastaksid pidevalt oma teadmisi ja oskusi; väidab seega, et õpetajad vajavad sobivat, paindlikku ja kvaliteetset pidevat kutsealast arendamist, mis vastab nende vajadustele; peab positiivseks liidu veebiplatvormide kasutamist kutsealase arengu võimaluste suurendamiseks ja parimate tavade vahetamise soodustamiseks;

16. märgib, et digirakenduste rohkema kasutamise tõttu koolitöös on haridustöötajatel nüüd suurem vastutus; leiab, et ka haridustöötajad peavad osalema õppeprotsessis ja tehnoloogia kasutamises, sest kui neil puuduvad vajalikud digioskused, on neil õpilasi raskem õppeprotsessi kaasata, mille tagajärjeks võib olla suurem sotsiaalne tõrjutus;

17. toetab ja ergutab selliste meetmete rakendamist, mis on seotud koolide haldusprotsesside digiteerimisega, et veelgi vähendada halduskoormust kõikidel tasanditel;

18. ergutab liikmesriike edendama ja rahastama piirkondlikke ja kohalikke algatusi, mis toetavad kvaliteetset õpetamispraktikat, mille eesmärk on võimendada innovatsiooni;

19. rõhutab koolide autonoomia väärtust hariduses innovatsiooni saavutamisel;

20. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pakkuma asjakohaseid juhiseid autoriõiguse erandite õiguspäraseks kohaldamiseks hariduse valdkonnas ning formaalse ja informaalsete hariduse mittetulunduslikele riigiasutustele lihtsat juurdepääsu litsentsidele; on seisukohal, et õpetajad ja õpilased vajavad digitaalselt juurdepääsetavate vahendite kasutamisel ning oskuste õpetamisel ja õppimisel turvalisust; soovib seepärast, et komisjon annaks haridusasutustele, haridustöötajatele ja õpilastele sellekohased juhised;

21. juhib tähelepanu sellele, et digitaalsete vahendite nappus liikuvuses osalevate üliõpilaste jaoks võib kahjustada hariduskogemuse kvaliteeti Euroopas; ergutab komisjoni jätkama Euroopa üliõpilaste kaardi ja paberivaba Erasmuse programmi katsealgatusi eesmärgiga käivitada need järgmise mitmeaastase programmitöö perioodi jooksul; kutsub liikmesriike üles kasutama liidu rahalist toetust vastutustundlikult ja tulemuslikult ning tutvustama rahastamisvõimalusi laiemale üldsusele ja haridusasutustele, et tagada kõigile tegelik juurdepääs digitaalsetele õppematerjalidele, -vahenditele ja -lahendustele;

Teisipäev, 11. detsember 2018

22. juhib tähelepanu asjaolule, et digioskuste omandamiseks vajaliku elukestva õppe puhul peaksid valitsused koostöös sidusrühmadega, nagu ettevõtjad ja kodanikuühiskonna organisatsioonid, ning formaalsete ja mitteformaalsete asutuste kaudu tagama jätkusuutliku digiülemineku, mille käigus keegi arengus maha ei jää;

23. juhib tähelepanu sellele, et kaasatus ja innovatsioon peaksid olema digitaalajastul haridus- ja koolitusvaldkonna juhtpõhimõtted; usub, et digitehnoloogia ei tohiks olemasolevat ebavõrdsust suurendada, vaid seda tuleks kasutada hoopis erineva sotsiaal-majandusliku taustaga ja ELi eri piirkondadest pärit õpilaste vahelise digilõhe kaotamiseks; rõhutab, et kaasamisepõhises lähenemisviisis tuleb kasutada uute digitehnoloogiate pakutavate vahendite, sealhulgas individualiseeritud hariduse ja haridusasutuste partnerluste täit potentsiaali, võimaldades seda tehes ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest pärit inimestele ja piiratud võimalustega inimestele juurdepääsu kvaliteetsele haridusele ja koolitusele ning toetades rändajate ja pagulaste lõimimist;

24. rõhutab, et digitaalse juurdepääsu edendamine hariduses ei tähenda tingimata võrdset juurdepääsu õppimisvõimalustele ning et kuigi tehnoloogia muutub üha kättesaadavamaks, jääb põhioskuste omandamine tõkkeks ja digilõhe püsib; juhib tähelepanu asjaolule, et Eurostati andmete kohaselt ei ole digilõhe vähenemas ning 44 % Euroopa Liidu elanikest ei oma põhilisi digioskusi⁽¹⁾;

25. märgib, et IKT tõhusaks kasutamiseks vajalikud kompleksed digioskused sõltuvad põhioskuste omandamisest, et mitte kõik ei ole võrdsetel alustel, kusjuures suured lõngad on jäänud algtasemetel ja need mõjutavad eelkõige ebasoodsas olukorras olevaid rühmi ja paljusid täiskasvanuid, et kõrgemalt haritud inimesed kasutavad internetti uute oskuste omandamiseks ja uute võimaluste loomiseks kolm korda suurema tõenäosusega kui madalama haridustasemega inimesed⁽²⁾ ning et me riskime sellega, et tehnoloogia muutub pigem privilegeeritute koolitusvahendiks kui võimaluseks kõigi jaoks;

26. rõhutab vajadust muuta koolide institutsioonilisi ja pedagoogilisi tavasid ja muud õpikeskkonda, sealhulgas mitteformaalset õpikeskkonda, et muuta need õiglasemaks, pakkudes oluliselt mitmekülgseid ja põhjalikke tugistruktuure kõigile, eelkõige tõrjutuse ohus olevatesse rühmadesse kuuluvatele inimestele, nagu töötud, rändajad, madala kvalifikatsiooniga isikud, puuetega inimesed ja eakad;

27. soovib liikmesriikidel arendada digitaalse kirjaoskuse programme Euroopa vähemus- ja piirkondlikes keeltes ning võtta oma koolide, ülikoolide ja kutseõppeasutuste õppekavades kasutusele keeletehnoloogia alased koolitused ja vahendid; rõhutab veel kord asjaolu, et kirjaoskus on endiselt oluline tegur ja absoluutne eeltingimus kogukondade digitaalse kaasamise alal edu saavutamiseks;

28. rõhutab, et liikmesriigid peaksid pakkuma toetust, mida haridusasutused vajavad, et parandada keelte digiteerimist ELis; soovib, et kogu ELi koolid kasutaksid digitehnoloogiaid, et suurendada piiriüleste haridusvahetuste kasutamist, kasutades selleks videokonverentse ja virtuaalkoolitust; rõhutab, et koolid kogu ELis saaksid kasu piiriülesest juurdepääsust digitaalsele infosisule;

29. toonitab raamatukogude olulist rolli digitaalteenuste osutamisel kodanikele ning e-õppe ja e-teenuste kättesaadavaks tegemisel turvalises ja kõigile avatud keskkonnas; soovib seetõttu, et neid jõupingutusi rahastataks nõuetekohaselt Euroopa, riiklike, piirkondlike ja kohalike kavade alusel üksteist täiendades ning et tunnustataks laiemalt raamatukogude olulist rolli meediapädevuse arendamisel;

⁽¹⁾ Eurostat, 2016.

⁽²⁾ Komisjoni talituste 9. oktoobri 2008. aasta töödokument „The use of ICT to support innovation and lifelong learning for all – A report on progress“ (IKT kasutamine innovatsiooni ja elukestva õppe toetamiseks kõigi jaoks – eduaruanne) (SEC(2008)2629).

Teisipäev, 11. detsember 2018

30. nõuab üleminekut mitteformaalse hariduse ja töökohal toimuva koolituse võimalustele ning rõhutab vajadust kvaliteetsete, kaasavate ja hästi varustatud haridus- ja koolitussüsteemide järele; usub, et ümberõppe- ja täienduskoolituste võimalused on hädavajalikud ning asjakohased digioskused tuleks integreerida kõigisse töökohtade koolitusprogrammidesse ning väikestes ja keskmise suurusega ettevõtetes töötavate inimeste jaoks mõeldud koolituse erilahendustesse; rõhutab hariduse ja tööhõive vaheliste seoste tugevdamise tähtsust ning elukestva karjääri alase juhendamise ja nõustamise rolli, et toetada juurdepääsu sobivatele, paindlikele ja kvaliteetsetele koolitus- ja karjäärivõimalustele;

31. rõhutab, et tööpraktika digitaalsektoris võib aidata õpilastel ja noortel omandada praktilisi digioskusi töökohal; väljendab sellega seoses heameelt uue katseprojekti üle, millega võetakse kasutusele programmide „Erasmus +“ ja „Horisont 2020“ alla kuuluvad digitaalsed praktikavõimalused; nõuab uue mitmeaastase finantsraamistiku programmide raames uut tõuet selles suunas;

32. soovib liikmesriikidel anda tihedas koostöös kohalike kogukondade ning haridus- ja koolitusasutustega väheste digioskustega täiskasvanutele juurdepääs oskuste täiendamise viisidele, mis annaks neile võimaluse omandada minimaalsel tasemel digipädevus;

33. kutsub liikmesriike üles tegema koostöös ettevõtjate, kohalike ja piirkondlike kogukondade, haridus- ja koolituskeskuste ja kodanikuühiskonna sidusrühmadega kindlaks olemasolevad puudujäägid oskustes, laiendama digi- ja internetioskuste levikut, suurendama meediapädevust, eriti alaealiste hulgas, ning saavutama kõrge digitaalse ühenduvuse ja kaasatuse taseme;

34. väljendab heameelt ettevõtjate osalemise üle koolide asutamises ja rahastamises;

35. avaldab heameelt akadeemiliste ja teadusasutuste ning avaliku ja erasektori partnerite strateegiliste partnerluste loomise üle programmi „Erasmus+“ 2. põhimeetme osana, eesmärgiga luua IKT tippkeskusi ja edendada tehnoloogiliste idufirmade arengut;

36. tuletab meelde, et digioskuste asjakohane hindamine ja jälgimine on edu saavutamiseks hädavajalik; väljendab heameelt ELi tasandil organisatsioonidele (näiteks digipädevuse raamistik ja võtmepädevusi elukestvas õppes käsitlev lähteraamistik) ja üksikisikutele (näiteks SELFIE-vahend) mõeldud vahendite väljatöötamise üle; rõhutab aga, et tõhusad digioskuste hindamise meetodid peavad olema dünaamilised, paindlikud, pidevalt ajakohastatud ja kohandatud õppijate vajadustele ning ühtlasi tuleb need liidus riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ulatuslikumalt kasutusele võtta;

37. kutsub liikmesriike üles tegema komisjoniga koostööd, et tagada SELFIE eneseanalüüsi vahendi kättesaadavus liikmesriikide piirkondlikes ja vähemuskeeltes;

38. väljendab heameelt, et liit keskendub poliitikameetmetes üha rohkem digioskustele ja -haridusele, nagu tõendab eelkõige digiõppe tegevuskava, milles arendatakse edasi mitmeid väikesemahulisi poliitikaalgatusi, nagu ELi programmeerimisnädal (EU Code Week) ning digioskuste ja töökohtade koalitsioon ja Sofia üleskutse digioskuste ja hariduse tegevuskava kohta; leiab, et programmeerimise õpetamine peaks olema osa laiemast hariduskäsitlusest infotehnoloogia alal ning kriitilisest ja arvutuslikust mõtlemisest;

39. märgib aga, et liidu algatused on sageli loodud komisjoni eri peadirektoraatides, mis pärsib digioskuste poliitika koordineeritud käsitlust;

40. toetab digioskustele suuremate vahendite eraldamist mitmeaastase finantsraamistiku järgmise põlvkonna programmides; kinnitab vajadust, et komisjon edendaks programmide, sealhulgas programmi „Erasmus+“, „Euroopa horisont“, InvestEU ja digitaalse Euroopa programmi koostööd ning nende programmide vahelist kooskõlastamist, et kvaliteetsete digioskuste arendamiseks eraldatud toetused oleksid võimalikult tõhusad ning annaksid püsivaid tulemusi igas vanuses ja igasuguse taustaga õppijate jaoks; rõhutab lisaks vajadust eraldada nende programmide ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kaudu rahalisi vahendeid raamatukogude, arhiivide ja muuseumide digiteerimiseks, et suurendada ja parandada nende kasutamist hariduses ja kultuuris;

41. rõhutab, et liidul on vaja arendada suutlikkust sellistes valdkondades nagu tehisintellekt, suurandmed, tarkvaraarendus, kvantarvutus ja veebidisain; väljendab selles kontekstis heameelt digitaalse Euroopa programmi digioskuste komponendi üle;

Teisipäev, 11. detsember 2018

42. ergutab liikmesriikide ja laiema maailma vahelist suuremat koostoiimet internetihariduse ja aktiivse e-kodakondsuse valdkonnas erinevate ELi välistegevuse mehhanismide ja programmide, sealhulgas Erasmus Munduse kaudu;
43. rõhutab, et avatud andmed ja digitehnoloogiapõhised koostöövahendid ja -meetodid võimaldavad innovatsiooni hariduses ja arendada edasi avatud teadust, aidates sellega kaasa Euroopa majanduse õitsengule ja ettevõtlikule vaimule; juhib lisaks tähelepanu sellele, et andmete kogumine digiteerimise kohta haridus- ja koolitusasutustes ning digitehnoloogia kasutamise kohta õppimise eesmärgil on poliitika kujundamisel ülioluline; soovib seetõttu, et komisjon ja liikmesriigid koguksid andmeid haridus- ja koolitusasutuste ühenduvustaseme ning digitaalselt sertifitseeritud kvalifikatsioonide väljastamise ja digitaalselt omandatud oskuste kinnitamise korra kohta, mis on digiõppe tegevuskava eesmärk;
44. peab kahetsusväärseks, et ELi tasandil ei ole välja töötatud üldist digioskuste strateegiat, kuigi digiülemineku mõju ELi siseturule on selge; on seisukohal, et liikmesriikidevahelised erinevused näitavad ilmekalt vajadust sellise strateegia järele;
45. rõhutab, et tuleb koostada soovitud digipädevuse miinimumtaseme kohta, mida õpilased peaksid oma õpingute ajal omandama; nõuab seepärast, et kõigis liikmesriikides võetaks kasutusele IKT-erimoodul, mis põhineb näiteks PISA IKT-moodulil, ning et õpetajad kaasataks selle väljatöötamise ja rakendamisse; rõhutab, et IKT-moodul tuleks kavandada nii, et see tagaks, et liikmesriikide haridusasutused seaksid eesmärgiks digipädevuse sama taseme pideva hindamise, mitte katsepõhise meetodi abil, ning et kõik probleemid tehtaks kiiresti kindlaks; ergutab liikmesriike jagama kogemusi ja parimaid tavasid, eriti pedagoogilise innovatsiooni valdkonnas;
46. on seisukohal, et digiõppe tegevuskava tuleks pidada esimeseks sammuks elukestva õppe lähenemisviisil põhineva täieulatusliku digihariduse ja -oskuste alase ELi strateegia suunas, mis võib kujutada endast paremini koordineeritud poliitikaraamistikku ja mida on ühtlasi võimalik kohandada muutuvate oludega; palub seetõttu komisjonil hinnata kriitiliselt tegevuskava 11 algatust, sealhulgas nende sotsiaalset kaasavust, et valmistuda 2020. aasta vahehindamiseks; tuletab meelde, et nõuetekohase hindamisega peaks kaasnema soov keskenduda vaid kõige tulemuslikematele meetmetele ning heita kõrvale meetmed, mis ei anna tulemusi, ning töötada vastavalt vajadusele välja uued meetmed; rõhutab, et olemasolevas tegevuskavas on suur puudujääk selles osas, kuidas parandada digioskusi koostöö kaudu mitteformaalse hariduse pakkujatega ja täiskasvanute seas, kellega on raskem kontakti leida;
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.
-